

fremme Benyttelsen af denne Lov saa stærkt, idet man efter Folketingets Affattelse var i Stand vist ogsaa efter Lovens Vedtagelse at fremsætte Anmodning om at faa Godset overtaget til fri Ejendom og da straks faa klaret, hvor meget man skulde give i Afgift, og hvor meget man vilde faa i Erstatning; man kunde altsaa straks begynde at forberede Sagen. Nu kan man ganske vist ogsaa straks forberede Sagen efter den foreliggende Affattelse, men der kan ingen Afgørelse træffes, før Ejendomsskyldvurderingen af 1920 er foregaaet. Men jeg haaber ogsaa, denne vil blive fremmet saa stærkt, som det er ørgeligt.

En anden Ændring af Betydning er foretaget i samme Paragraf, idet der til Gængæld er vist Jordbesidderne det Hensyn, at hvor de kun har een Gaard, og hvor denne har Bygninger, der er passende i Forhold til Jordarealerne, hjemles der Justitsministeren Ret til at tage Hensyn hertil ved kun at kræve en mindre Afgivelse af Jord til det offentlige. Jeg maa opfatte denne Indrømmelse saaledes, at der skal foreligge særlige Forhold, thi hvis Bestemmelsen skulde tages i al Almindelighed, vilde vel de fleste paastaa, at deres Landbrug er af en saadan Beskaffenhed, at Jord og Bygninger nu staar i et passende Forhold til hinanden, og at dette Forhold vilde blive forrykket, hvis en Del af Arealet skulde bortskæres. Det maa kun være i særlige Tilfælde — saaledes maa jeg i hvert Fald opfatte det —, at denne Afvigelse kan foregaa, ellers er jeg bange for, at man fra mange Sider vil møde Fordringen om at blive fri for at aflevere Jord. Nu er Forholdet det, at det kun er enkelte Majorats- og Lensbesiddelser, hvorpaa der kun findes een Hovedgaard.

De andre Forandringer, der er foregaaet med Lovforslaget, siden det forlod Folketinget, er ikke af særlig væsentlig Karakter, og jeg kan derfor af de af mig nu anførte Grunde paa Flertallets Vegne anbefale dette høje Ting at vedtage Lovforslaget, som det foreligger med den foreslaaede Forandring i Affattelsen af § 5.

Harboe: Jeg skal ikke gentage de Betragtninger, som jeg fremsatte paa mit

Partis Vegne, da dette Lovforslag var til Behandling her forrige Gang. De Betragtninger og de Bemærkninger, jeg da fremsatte, føler jeg ikke nogen Anledning til paa nogen Maade at korrigere, ændre eller modificere, og de er for øvrigt ogsaa blevet yderligere understreget og det i ret stærk Grad af mit Partis Ordfører i Landstinget. Jeg skal kun tillade mig at gøre et Par Bemærkninger om de Ændringsforslag, som er stillede til dette Lovforslag i Landstinget. Den ærede Ordfører for det radikale Parti (N. Frederiksen) har paaapeget, at der er foretaget en Ændring af væsentlig Betydning, nemlig den, at Jorden nu skal udpeges straks ved Besiddelsernes Overgang til fri Ejendom, men derimod ikke taksæres med det samme. Dette er til visse en meget væsentlig Ændring, og der er derved skabt en Mulighed for yderligere at skære en Rem af ikke ringe Bredde af Lensbesiddernes Ryg. Det undrer mig, at den ærede Ordfører for det radikale Parti lod denne Ting passere om ikke uomtalt, saa dog uden at gøre væsentlige Indvendinger derimod. Det var nemlig, da Lovforslaget var til Behandling i Folketinget, netop det ærede Medlems Kongstanke, at denne Taksation skulde finde Sted samtidig. Han gjorde selv et stort Arbejde for at faa Lovforslaget til at indeholde en dertil svarende Bestemmelse, hvad den ogsaa kom til, og hvad jeg for mit Vedkommende sanktionerede. Om jeg mindes ret, havde den ærede Ordfører og jeg den Gang i et Underudvalgsmøde, hvor vi var alene til Stede, den Opgave at formulere denne Bestemmelse, hvad det var mig en Glæde at arbejde med paa. Det undrer mig derfor, at den ærede Ordfører for det radikale Parti, der den Gang lagde saa stor Vægt paa denne Bestemmelse, og efter min Mening med Rette, nu, da Lovforslaget kommer tilbage fra Landstinget med denne væsentlige Bestemmelse forandret med nogle efter den ærede Ordførers Mening meget uheldige Virkninger, putter dette ganske stille i Lommen og accepterer Lovforslaget med denne Ændring, som i Virkeligheden maa være ham i høj Grad imod. Jeg havde ventet, at den ærede Ordfører for det radikale Parti havde draget Sabelen og var gaaet alvorligt